

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. marts 2010
Kontor: Civil- og Politiafdeling
Sagsnr.: 2010-150-1573
Dok.: JEE42887

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 499 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. januar 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Dennis Flydtkjær (DF).

Lars Barfoed

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 499 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren anmodes om at oplyse, hvordan man i Danmark i 1990, ville have forholdt sig i relation til jurisdiktion og rette værneting dersom skibet, Scandinavian Star på tidspunktet for branden den 7. april 1990 og herefter var ejet af SeaEscape Cruises Ltd. med adresse i Florida USA?”

Svar:

1. Indledningsvis bemærkes, at Rigsadvokaten og Justitsministeriet i flere omgange og senest i 2005/2006 har behandlet en række anmodninger om genoptagelse af de danske myndigheders del af efterforskningen i sagen om Scandinavian Star. Rigsadvokatens og Justitsministeriets behandling af anmodningerne har bl.a. omhandlet spørgsmålet om skibets ejerforhold og jurisdiktionsspørgsmålet.

Sagen om Scandinavian Star blev endvidere senest behandlet af Folketinget i folketingssamlingen 2007-08 (2. samling) i forbindelse med forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en uvildig kommission til undersøgelse af sagen om ”Scandinavian Star” (B 92).

Der kan i den forbindelse henvises til Justitsministeriets besvarelse af 4. juli 2008 af spørgsmål nr. 1 vedrørende B 92 fra Udvalget for Forretningsordenen, hvoraf fremgår, at det efter branden på Scandinavian Star blev aftalt mellem regeringerne i Norge, Sverige og Danmark, at efterforskningen i sagen skulle opdeles således, at de norske myndigheder efterforskede branden og dens umiddelbare årsag, at de svenske myndigheder efterforskede brandslukningsarbejdet og de tekniske forhold på skibet, og at de danske myndigheder efterforskede skibets ejer- og forsikringsforhold samt skibets almindelige sødygtighed og overensstemmelse med den almindelige søretlige lovgivning.

Der kan om skibets ejerforhold endvidere henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 527 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, der indeholder en gengivelse af relevante dele af det notat, som Justitsministeriet udarbejdede i forbindelse med ministeriets behandling af en klage over Rigsadvokatens afgørelse om ikke at genoptage den danske del af efterforskningen. Justitsministeriet tiltrådte Rigsadvokatens afgørelse den 13. juli 2006. Ministeriets afgørelse blev samme dag sendt til Folketingets Retsudvalg vedlagt det omtalte notat (REU alm. del – Bilag 376).

Justitsministeriets notat af 13. juli 2006 vedlægges til orientering.

2. Særligt for så vidt angår det stillede spørgsmål om jurisdiktion (straffemyndighed) kan der henvises til Justitsministeriets besvarelse af 29. maj 2007 af det tilsvarende spørgsmål nr. 166 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg. Som det fremgår af den nævnte besvarelse, har Rigsadvokaten i sin redegørelse af 28. januar 2005 bl.a. anført følgende (pkt. 6.4):

”Mike Axdal har gjort gældende, at SeaEscape Cruises Ltd., Miami, var den reelle ejer på brandtidspunktet, hvilket efter hans opfattelse indebærer, at Danmark i givet fald ikke har jurisdiktion i forhold til den strafferetlige forfølgning af sagen. Han finder derfor, at jeg bør afslutte behandlingen af sagen og overgive sagen til de amerikanske myndigheder.

Mike Axdal har i sine henvendelser gjort en række forskellige synspunkter gældende vedrørende jurisdiktionskompetence. Han har bl.a. anført, at selv om et skib på et tidspunkt har været i dansk havn, og skibet efterfølgende havarerer i internationalt farvand, giver dette ikke Danmark ret til at rejse straffesager mod skibets ejer og/eller reder, hvis de pågældende ikke har dansk tilhørsforhold. Mike Axdal har yderligere anført, at det som udgangspunkt kun er flagstaten, som har kompetence over for skibet og besætningen i internationalt farvand.

[...]

Spørgsmålet om, hvilke lande der havde jurisdiktion vedrørende retsforfølgningen af sagen, blev grundigt behandlet i forbindelse med beslutningen om at rejse tiltale mod Henrik Johansen, Ole B. Hansen og Hugo Larsen for overtrædelse af lov om skibes sikkerhed.

Det blev såvel i Sø- og Handelsretten som i Højesteret lagt til grund, at Henrik Johansen var den ansvarlige reder for skibet, og at Ole B. Hansen var hans nærmeste medarbejder. På dette grundlag blev de pågældende dømt for overtrædelse af lov om skibes sikkerhed for den del af sejladsen, som foregik på dansk søterritorium, og efter begæring fra de norske myndigheder ligeledes for den del af sejladsen, som foregik på norsk søterritorium. Tiltalen vedrørte ikke branden, men den sejlads, som foregik i perioden fra den 1.-7. april 1990, ligesom tiltalen ikke vedrørte den del af sejladsen, som fandt sted på internationalt søterritorium.

[...]

Selv om det måtte kunne fastslås, at SeaEscape Cruises Ltd. var ejer af skibet på brandtidspunktet, udelukker dette imidlertid ikke dansk straffemyndighed. Det følger således af straffelovens § 6, stk. 1, nr. 1, at under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages i den danske stat, herun-

der på dansk søterritorium. Danmark kan således altid foretage retsforfølgning af lovovertrædelser, der bliver begået på dansk territorium, uanset om gerningsmanden er dansk eller udenlandsk, og uanset om handlingen er begået på et dansk eller udenlandsk skib på dansk søterritorium.

Da de danske myndigheder ikke efterforskede selve branden og brandens udvikling, og da den person, som de norske myndigheder pegede på som den mest sandsynlige gerningsmand, omkom ved branden, har der ikke i Danmark været taget stilling til, om der efter straffeloven eller på grundlag af internationale konventioner kunne rejses tiltale for selve brandstiftelsen.

[...]

Samlet set er det således fortsat min opfattelse, at Danmark havde straffemyndighed i forhold til den del af sejladsen, der fandt sted på dansk og norsk søterritorium, og det anførte vedrørende jurisdiktionskompetence giver mig således ikke anledning til at foretage yderligere.”

Justitsministeriet tiltrådte som nævnt den 13. juli 2006 Rigsadvokatens afgørelse. Spørgsmålet om jurisdiktion er behandlet i pkt. 2 og pkt. 6.2 i ministeriets ovennævnte notat af 13. juli 2006.

Det bemærkes i øvrigt, at det forhold, at et andet land måtte have jurisdiktion (straffemyndighed) i en konkret sag og således er kompetent til at foretage strafforfølgning i sagen, ikke i sig selv udelukker, at Danmark også kan have jurisdiktion i den pågældende sag.